

TÖRÖKKER

"Ez itt a nyár!"

Kalendárium

- Az augusztus hónap eredete

Zöld Mozaik

- Hortobágyi Nemzeti Park

Ügyeskedj!

- Rejtvények, fejtörők

Egészség-ábécé

- A nyár veszélyei

Tudod-e?

- Állati gyógyító praktikák

Információk

- Mit? Hol? Mikor?

AUGUSZTUS - NYÁRUTÓ HAVA

Augusztus az év nyolcadik hónapja a Gergely-naptárban, 31 napos. Nevét a híres római császárról, Augustus Octavianusról kapta. Az, hogy ez a hónap – különös módon – a július után szintén 31 napos, annak köszönhető, hogy Augustus császár ugyanannyi napot akart, mint amennyi a Caesarról elnevezett júliusban van.

Augustus ezt a hónapot Cleopatra halálának emlékéül helyezte az évnek erre az időszakára. Mielőtt Augustus átnevezte ezt a hónapot augusztusra, latinul Sextilis („hatos”) volt a neve, utalva arra, hogy eredetileg ez volt a hatodik hónap a római naptárban, amely kezdetben még a márciussal kezdődött.

A 18. századi nyelvújítók szerint az augusztus: hévenes. A népi kalendárium Kisasszony havának nevezi.

Augusztus 15.: Nagyboldogasszony napja

Ezen a napon Mária mennybemenetelét ünnepli az egyház. Nagyboldogasszony napja sokfelé búcsúnap. A moldvai magyarok e napon mindenféle virágot, gyógynövényt szenteltek, hogy majd ezzel

füstöljék a betegeket. A Muravidéken dologtöltő nap, nem szabad sütni, mert a tűz kitör a kemencéből. A Drávaszögben azt tartották, hogy ezen a napon keresztet kell vágni a gyümölcsfába, hogy egészséges legyen, és sokat teremjen.

Augusztus 20.: Szent István napja
Államalapító királyunk ünnepe. Mária Terézia 1774-ben országos ünnepé nyilvánította. Első alkalommal 1818-ban rendeztek ünnepélyes körmenetet Szent István jobbjának a tiszteletére.

Augusztus huszadika az új kenyér ünnepe is. A beregi Tiszaháton úgy tartják, hogy István-napkor mennek el a gólyák.

Jeles napok:

augusztus 1.: A forint születésnapja,

Az anyatejes táplálás világnapja

augusztus 9.: Az állatkertek napja

augusztus 10.: Szent Lőrinc napja, a tűzoltóság napja

Kata

Szent Lőrinc napja, a tűzoltóság napja

Az új kenyér ünnepe

Nagyboldogasszony napja – felvonulás

Kiadja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiója

Szerkesztő: Till Csaba ■ A lapot írták: Král Zsuzsa, Likmus Katalin, Mészáros Márta, Taródiné Kardos Ágnes, Teráz Hajnalka

■ Tördelő: Farkas Péter ■ Felelős kiadó: Győri-Dani Lajos ■ A NYOMDAI MUNKÁKAT A FOLPRINT GYORSNYOMDA VÉGEZTE

Levél cím: 1033 Budapest III. ker., Miklós u. 32.

Telefon: 1/388 - 87 - 60, 1/388 - 89 - 20

Fax: 1/368 - 42 - 83

E - mail: tunderkert@maltai.hu

Weboldal: <http://www.maltai.hu/tunderkert>

Nemzeti parkjaink: A Hortobágyi Nemzeti Park

Az előző lapszámban a Duna – Ipoly Nemzeti Parkról olvashattatok. Most a **Hortobágyi Nemzeti Parkot** ismerhetitek meg, amely hazánk első (1973) és legnagyobb nemzeti parkja, és amelyet az UNESCO 1999-ben a világörökség részének nyilvánított.

A természetvédelmi terület **címermadara a nagykócsag**. Hortobágy a Tisza, Nagykovács, Hajdúsági löszhát által határolt területen helyezkedik el. A síkságok mellett a kurgánok-kunhalmok is színesítik a táj felszínét. A kunhalmok nomád pásztornépek halomsírhalmjai, őrhalmjai voltak.

E tájat nem véletlenül hívják „ezerarcúnak”. Halmok, ősfolyómedrek, halastavak, erdőfoltok, rétek, kaszálók, csatornák, mocsarak, nádsorok mellett a nemzeti parkot szikes területek is tagolják. A talaj szikesedése a nagy környezeti változások, folyószabályozások, állattartás következtében alakult ki a réz korban. A növény- és állatvilága nagyon sokszínű. A szikes területen a hagyományos állattartással, őshonos állatokkal ismerkedhettek meg. A Pusztai Állatparkban láthattok szürke marhát, mangalicát, rackajuhot, fodros tollú magyar ludat, magyar pásztorkutyákat. Mit gondoltok, melyek ezek a kutyafajták? Minden gyerek kedvence a szőrgombóc puli, pumi, mudi és régen még farkassal is szembeszálló komondor, kuvasz.

A Hortobágyi Pásztorházban és Nagyiváni Tájházaiban a hagyományos pásztortudással, a Pásztorház mellett lévő Körszínben pedig a Hortobágyra jellemző kismesterségekkel: fazekassággal, vesszőfonással és gyékényfonással ismerkedhettek meg.

Az állatvilág mellett gazdag a táj növény- és madárvilága is. Ha a szálkahalmi tanösvényt végigjárjátok, láthattok a pusztára jellemző növényeket, mint magyar sóvirág, réti ősziróza, tavaszi csillagvirág, cickafark, kamilla, sziksfű.

Tudtátok, hogy a Hortobágyi-halastavi Bemutatóterület Közép-Európa legnagyobb madárvonulási és madárpihenő helye? A pusztán több mint 340 madárfaj fordul elő. Ha egy kis szerencsétek és sasszemetek van, akkor láthattok sziki pacsirtát, nádi posztót, kanalas gémet, nagy kócsagot, vörös gémet, bölömbikát, kék vércsét.

Ha elfáradtatok érdekes kipróbálni a Halastavi-kisvasutat. A Tisza-tónál izgalmas élményben lehet részetek a Tiszai Vízi Sétány és Tanösvény végigjárásával (www.vizisetany.hu).

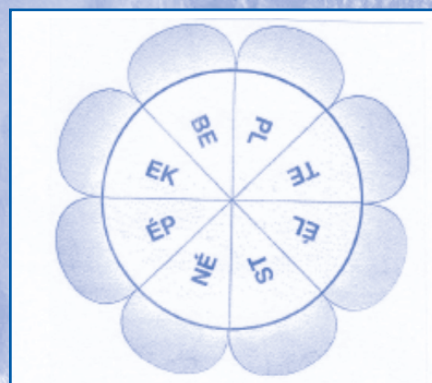
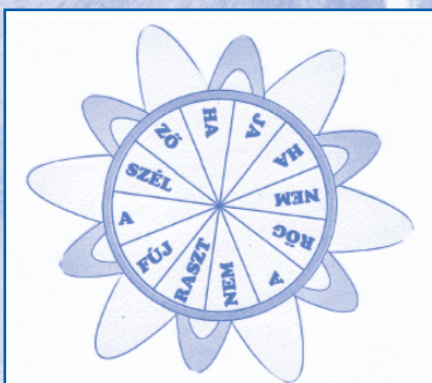
Hasznos oldalak:

<http://www.hnp.hu/jatekok.php> – tudásokat, ismereteket kirakó és memóriajáték segítségével bővíthetitek

<http://www.hnp.hu/idokut.php> – a pusztai történetével ismerkedhettek meg interaktív formában

Most pedig egy kis játékos fejtöresre hívlak titeket!

Ha a szótagokat helyes sorrendbe tesztitek, akkor egy közmondást kaptok megfejtésül.

A júliusi fejtörő megfejtései: 1. háló; 2. kalács; 3. ember; 4. báb; 5. tej; 6. halász.

Írta és összeállította:
Hajni

Egészség-ábécé

- A nyári veszélyei -

Fürdőzés

Nyáron mindenki a lehető legtöbb időt tölti el a strandolással, mivel a víz segít elviselni a hőséget. Folyóvizeink nagy többségének vize nem tiszta, fertőzést jelenthet a bennük való fürdőzés, valamint a mozgó víz áramlatai számos veszélyt okozhatnak a biztos úszátudással rendelkezőknek is.

A bánytavakban a fürdés kimondottan veszélyes, ugyanis ezek a tavak gyorsan mélyülnek, vizük a nagy mélység miatt hideg, és ezek a hideg áramlatok izomgörcsöt is okozhatnak.

A strandon sokan szeretnek a vízbe ugrálni, amit lehetőleg az erre kijelölt helyen célszerű kivitelezni, mert ott elég mély a víz erre a mutatóvára. Nem egy látványosnak szánt fejes végződött már súlyos sérüléssel.

Ahol sok ember van, ott könnyen terjednek a fertőzések. Ezért különösen fontos a higiénés szabályok betartása (zuhanyzás a medencébe lépés előtt, kézmosás).

A jó idő könnyen el is romolhat, különösen a Balatonon szokott hirtelen kialakulni a vihar. Nagyon fontos figyelni a vihar jeleit, és kijönni a vízből az első jelzésre.

Ételmérgezések

A nyár a strandolás, a napozás és a pihenés mellett az ételmérgezések szezonja is. A különböző kórokozók legkönnyebben nyáron találhatnak maguknak ideális életkörülményeket a nem megfelelően tárolt vagy felügyelt élelmiszerekben, amelyekben robbanásszerűen képesek elszaporodni.

A legalapvetőbb lépés a fertőzések továbbadásának megakadályozására a gyakori kézmosás. A kézmosás, főként étkezések előtt, akár 80%-kal is csökkentheti a fertőzések kockázatát. Utazás közben célszerű előre csomagolt élelmiszereket fogyasztani az eltarthatósági idő figyelembevételével. A sütemények közül kerüljük a nyers tojással, tejszínnel készült édességeket.

Ági

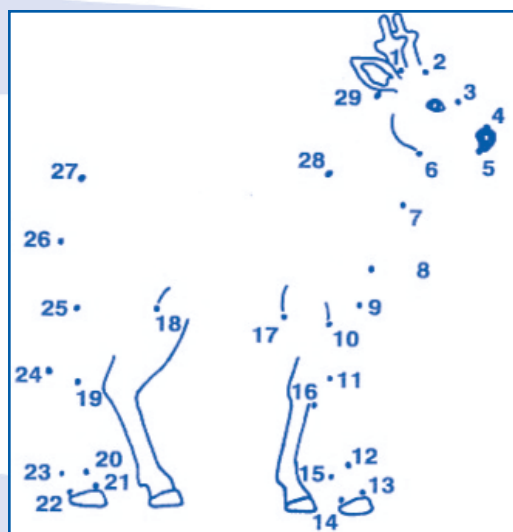
Ügyeskedj!

Keresd meg a különbségeket a két kép között!

Ügyeskedj!

Kösd össze a pontokat 1-től 29-ig!

SZÍNEZD KI A VONALAKKAL HATÁROLT TERÜLETEKET,
DE CSAK OTT, AHOL EZEKET A JELEKET LÁTOD!

- Barna
- ★ Világoskék
- X Narancs-sárga
- Z Piros
- Rózsaszín

Összeállította:
Zsuzsa

Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz

Hogy mit láttam? Elmondhatom.
De legjobb, ha lerajzolom.
Megláthatod te is velem,
csak nézd, csak nézd a jobb kezem.

Ez itt a ház, ez itt a tó,
ez itt az út, felénk futó,
ez itt akác, ez itt levél,
ez itt a nap, ez itt a dél.
Ez borjú itt, lógó fülű,
hasát veri a nyári fű,
ez itt virág, ezer, ezer,
ez a sötét gyalogszeder,
ez itt a szél, a repülés,
az álmodás, az ébredés,
ez itt gyümölcs, ez itt madár,
ez itt az ég, ez itt a nyár.

Majd télen ezt előveszem,
ha hull a hó, nézegetem.
Nézegetem, ha hull a hó,
ez volt a ház, ez volt a tó.

Gerhardt Klaudia

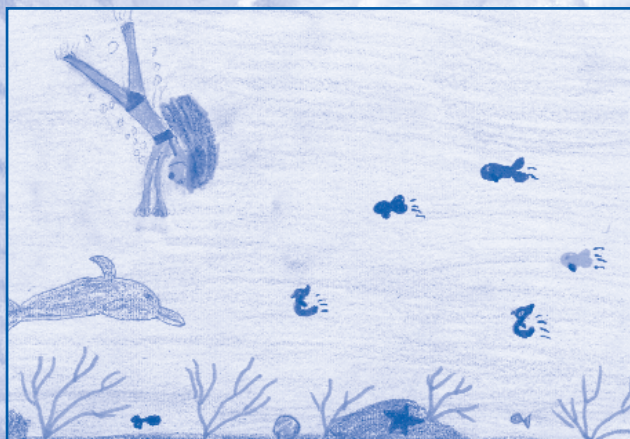
Luca

Fecske Csaba: Aranyat rejt a nyár

A nap már hazaszállt:
elfogyó, sárga folt –
Az égi vizekben
fürödni kezd a hold.

Fürödni kezd a hold.
A fűben csöpp bogár.
Végtelen mezőkön
aranyat rejt a nyár.

Aranyat rejt a nyár.
Mezítláb jár a csönd.
A földön béke van,
s fényesség odafönt.

Sturcz Kinga

Ne feledjétek, búvárkodjatok ti is! Ha különleges adatra bukkantok, írjátok meg a szerkesztőség címére, és az újságba is bekerülhet majd. Várom ötleteiteket!

Milyen növényekkel gyógyítják magukat az állatok?

Akár az embereknek, az állatoknak is szükségük van vitaminokra, szénhidrátokra, zsírokra, fehérjékre. Amikor az állat megbetegszik, saját magát gyógyítja: megfelelő és különlegesen vitamindús táplálékot választ

ki magának, hogy javítsa vasellátását vagy csökkentse vitaminhiányát.

Néhány példa az állatok öngyógyítására. Amikor a macskáknak és a kutyáknak gyomorfájdalmuk van, füvet kezdenek enni. A fűtől kihányják, ami ingerli a gyomrukát. Többek között azt a szőrt, ami a bundájuk nyalogatásakor került a gyomrukba.

A D-vitamin a napsugaraktól kerül az állat bundájába. Amikor a kutya és a macska nyalakszik, ezt nem csak tisztasági vágyból teszi. Az életfontosságú vitamin rákerül a nyelvére, onnan a testébe jut.

Amikor egy ragadozó zsákmányt ejt, először a belsőseégeket eszi meg, többek között a májat és a hasnyálmirigyet; ezekben van a legtöbb vitamin. Így, ha el is riasztják az állatot az ételtől, legalább vitaminszükségletét fedezte.

A jávorszarvas nemcsak fürödni jár a tóra, hanem vízinövényeket is eszik, valamint vitaminokban és tápanyagban gazdag gyökereket is, melyeket a földből húz ki s utána el is fogyaszt.

Egy amerikai állatkertben a beteg állatokat olyan udvarban különítették el, amelyben az állatok természetes környezetében növő különféle növényeket telepítettek. A beteg állat éppen azokat a gyógynövényeket választotta ki, amelyeket az állatorvos ajánlott volna.

Az állatok jóval az ember előtt „felfedezték” a növények gyógyító tulajdonságait, és a vitaminok jelentőségét.

Összeállította:
Zsuzsa

Színezd ki a rajzot!

Információk

LAJOS U.:

Kézműves foglalkozás: augusztus 25. (kedd) 16.00-tól

Társas klub: augusztus 7. (péntek) 16.00-tól

AUGUSZTUS 10 - 16. KÖZÖTT A JÁTSZÓTÉR ZÁRVA TARTI!

HUSZTI ÚT:

Babazene: augusztus 10. (hétfő) 11.00-tól

Kártya- és társasjátékok: augusztus 7. (péntek) 16.00-tól

JÚLIUS 27 - AUGUSZTUS 2. KÖZÖTT A JÁTSZÓTÉR ZÁRVA TARTI!

KERÉK U.:

Kirándulás a NOÉ állatmenhelyre: augusztus 7. (péntek) 9.00-tól

Kézműves foglalkozás: augusztus 28. (péntek) 16.00-tól

ZEMPLÉN U.:

Kézműves foglalkozás: csütörtökönként 16.00-tól

Baba-mama klub: augusztus 12. (szerda) 10.00-tól

AUGUSZTUS 3 - 9. KÖZÖTT A JÁTSZÓTÉR ZÁRVA TARTI!

GYŰRŰ U.:

Kézműves foglalkozás: szerdánként 16.00-tól

AUGUSZTUS 24 - 30. KÖZÖTT A JÁTSZÓTÉR ZÁRVA TARTI!

SILVANUS SÉTÁNY:

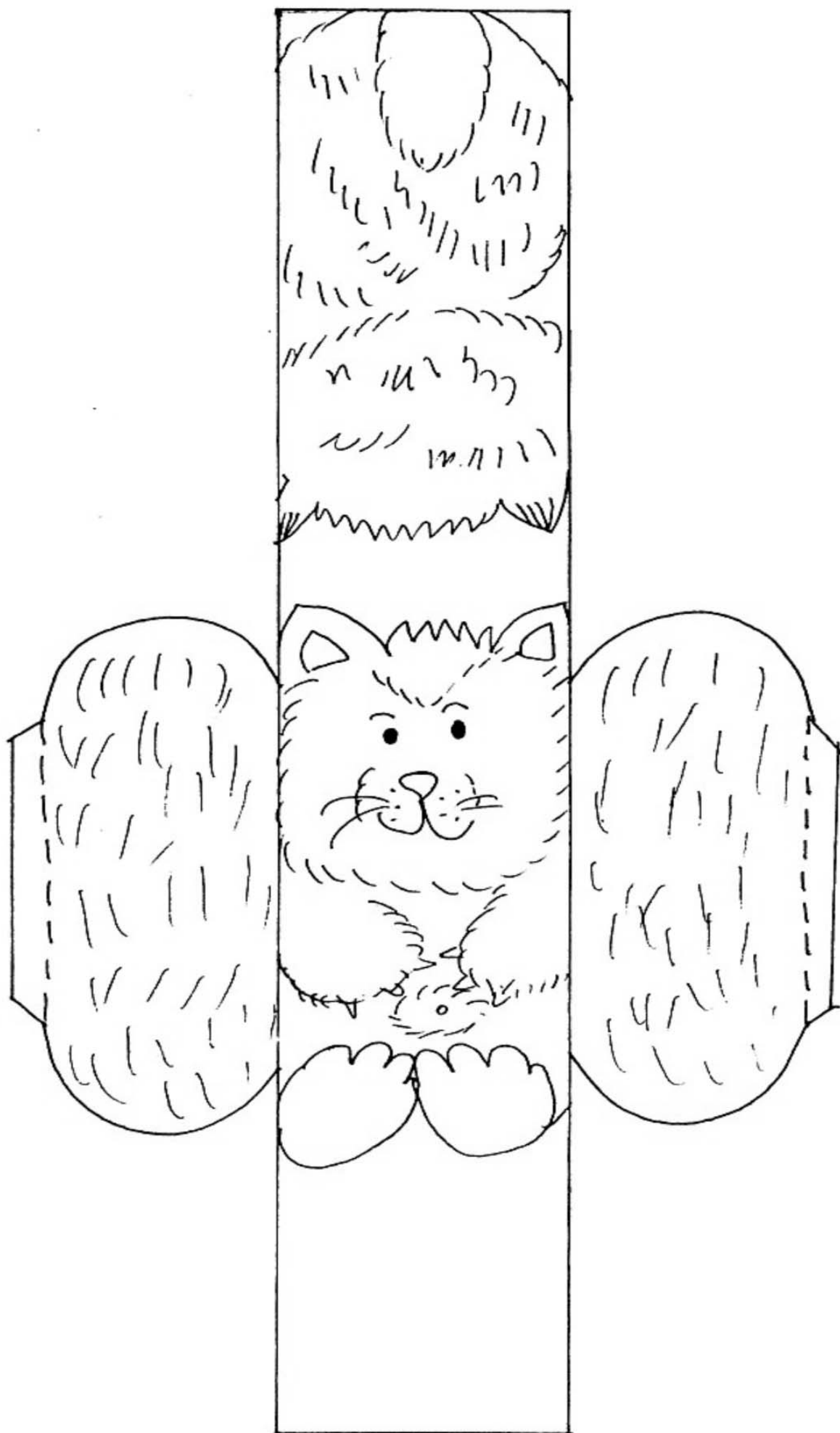
Kézműves foglalkozás: péntekenként 16.00-tól

SOLYMÁR UTCA:

Kézműves foglalkozás: augusztus 11., 25. (kedd) 16.30-tól

Nyárbúcsúztató: augusztus 28. (péntek)

AUGUSZTUS 17 - 23. KÖZÖTT A JÁTSZÓTÉR ZÁRVA TARTI!

Kedves Gyerekek!

Ti tudtok bukfencezni?
Képzeljétek el, hogy ez a kis mormota is tud, csak egy kicsit segíteni kell neki!

Színezzétek ki (nézzetek utána, hogy milyen színű a szőre), vágjátok körbe, keszessetek egy kisebb üveg-golyót vagy kavicsot, és tegyétek a belsejébe, majd ragasszátok össze!

Tegyétek egy lejtős rész tetejére, s ha finoman meg-pöckölitek a mormotát, máris végigbukfencezik egészen a lejtő aljáig!

Jó munkát kívánok!

Zsuzsa